

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

5. travnja 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhiđbeni nalog – Razlozi za odbijanje izvršenja – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Članak 4. – Zabrana nečovječnog i ponižavajućeg postupanja – Uvjeti oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici naloga“

U spojenim predmetima C-404/15 i C-659/15 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje je uputio Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu, Njemačka), odlukama od 23. srpnja i 8. prosinca 2015., koje je sud zaprimio 24. srpnja odnosno 9. prosinca 2015., u postupcima o izvršenju europskih uhiđbenih naloga izdanih protiv

Pála Aranyosija (C-404/15),

Roberta Căldăraru (C-659/15 PPU),

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Tizzano, potpredsjednik, L. Bay Larsen, T. von Danwitz i D. Šváby, predsjednici vijeća, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, M. Safjan (izvjestitelj), M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, M. Vilaras i E. Regan, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. veljače 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za P. Aranyosija, R. Chekerov, *Rechtsanwältin*,
- za R. Căldăraru, J. van Lengerich, *Rechtsanwalt*,
- za Generalstaatsanwaltschaft Bremen, M. Glasbrenner, *Oberstaatsanwalt*,
- za njemačku vladu, T. Henze, M. Hellmann i J. Kemper, u svojstvu agenata,
- za češku vladu, M. Smolek i J. Vlácil, u svojstvu agenata,
- za Irsku, E. Creedon, L. Williams, G. Mullan i A. Joyce, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

- za španjolsku vladu, M. A. Sampol Pucurull, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, F.-X. Bréchet, D. Colas i G. de Bergues, u svojstvu agenata,
- za litavsku vladu, D. Kriauciūnas i J. Nasutavičienė, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. Fehér, G. Koós i M. Bóra, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za austrijsku vladu, G. Eberhard, u svojstvu agenta,
- za rumunjsku vladu, R. Radu i M. Bejenar, u svojstvu agenata,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, V. Kaye, u svojstvu agenta, uz asistenciju J. Holmesa, *barrister*,
- za Europsku komisiju, W. Bogensberger i R. Troosters, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 3. ožujka 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 1. stavaka 3. i 5. i članka 6. točke 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Ti zahtjevi upućeni su u okviru izvršenja dvaju europskih uhidbenih naloga u Njemačkoj koje je 4. studenoga odnosno 31. prosinca 2014. izdao sudac istrage Miskolci járásbírósağa (Okružni sud u Miskolcu, Mađarska) protiv P. Aranyosija i europskog uhidbenog naloga koji je 29. listopada 2015. izdala Judecătoria Făgăraş (Prvostupanjski sud u Fagarasu, Rumunjska) protiv R. Căldărarua.

Pravni okvir

EKLJP

- 3 Pod naslovom „Zabrana mučenja” članak 3. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, sklopljene u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), određuje:
„Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju, neljudskom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.”
- 4 Članak 15. EKLJP-a, naslovljen „Derogiranje u vrijeme izvanrednog stanja”, propisuje:
„1. U vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja koje ugrožava opstanak naroda svaka visoka ugovorna stranka može, u opsegu koji je strogo određen potrebama tih izvanrednih prilika, poduzeti mjere koje derogiraju njezine obveze iz ove Konvencije, uz uvjet da te mjere nisu nespojive s njezinim ostalim obvezama po međunarodnom pravu.

2. Na temelju te odredbe ne može se derogirati članak [...] 3. [...]

[...]"

5 Članak 46. EKLJP-a, naslovljen „Obvezatna snaga i izvršenje presuda”, u stavku 2. propisuje:

„Konačna presuda [Europskog] [s]uda [za ljudska prava] (u daljnjem tekstu: ESLJP) dostavlja se Odboru ministara, koji nadzire njezino izvršenje.”

Pravo Unije

Povelja

6 U skladu s člankom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), pod naslovom „Ljudsko dostojanstvo”:

„Ljudsko dostojanstvo je nepovredivo. Ono se mora poštovati i štiti.”

7 Članak 4. Povelje, naslovljen „Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne”, glasi:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

8 Objašnjenja koja se odnose na Povelju Europske unije o temeljnim pravima (SL 2007., C 303, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 120.; u daljnjem tekstu: Objašnjenja koja se odnose na Povelju) određuju da „[p]ravo u članku 4. [Povelje] jest pravo zajamčeno člankom 3. EKLJP-a, koji jednako glasi [...] Na temelju članka 52. stavka 3. Povelje, značenje i opseg primjene članka 4. Povelje jednaki su značenju i opsegu primjene članka 3. EKLJP-a.”

9 Članak 6. Povelje, naslovljen „Pravo na slobodu i sigurnost”, propisuje:

„Svatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost.”

10 Članak 48. Povelje, pod naslovom „Pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu”, u stavku 1. propisuje:

„Svaki optuženik smatra se nedužnim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.”

11 Članak 51. Povelje naslovljen „Područje primjene” u stavku 1. određuje:

„Odredbe ove Povelje odnose se na institucije, tijela, urede i agencije Unije, uz poštovanje načela supsidijarnosti, te na države članice samo kada provode pravo Unije. [...]"

12 Članak 52. Povelje, naslovljen „Opseg i tumačenje prava i načela”, u stavku 1. glasi:

„Svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih ovom Poveljom mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati bit tih prava i sloboda. Podložno načelu proporcionalnosti, ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba.”

Okvirna odluka

13 Uvodne izjave 5. do 8., 10. i 12. Okvirne odluke glase kako slijedi:

- „(5) [...] uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. [...]
- (6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.
- (7) Budući da cilj ukidanja sustava multilateralnog izručivanja osoba, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957., ne može biti dostatno postignut pojedinačnim djelovanjem država članica nego ga je, zbog njegovih učinaka i dosega, lakše ostvariti na razini Unije, Vijeće može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 2. [UEU-a] i članka 5. [UEZ-a]. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenim u spomenutom članku, ova Okvirna odluka ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.
- (8) Odluke o izvršavanju europskog uhidbenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru, a to znači da će pravosudno tijelo države članice u kojoj je tražena osoba uhićena morati donijeti odluku o njezinoj predaji.

[...]

- (10) Mehanizam europskog uhidbenog naloga temelji se na visokoj razini povjerenja između država članica. Njegova primjena može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 6. stavka 1. [UEU-a, koji je nakon izmjene postao članak 2. UEU-a]. Kršenje utvrđuje Vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. [UEU-a, koji je nakon izmjene postao članak 2. UEU-a] s posljedicama predviđenima u članku 7. stavku 2. Ugovora.

[...]

- (12) Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata u članku 6. [UEU-a], koja se odražavaju i u Povelji [...], a posebno u njezinu poglavlju VI. Ništa u ovoj Okvirnoj odluci ne smije se tumačiti kao zabrana odbijanja predaje osobe za kojom je izdan europski uhidbeni nalog, ako postoji razlog za uvjerenje, na temelju objektivnih elemenata, da je spomenuti uhidbeni nalog izdan u svrhe progona ili kažnjavanja osobe zbog njezina spola, rase, vjere, etničkog podrijetla, državljanstva, jezika, političkih uvjerenja ili spolnog usmjerenja, ili ako bi položaj te osobe mogao biti ugrožen zbog bilo kojega od tih razloga.”

14 Članak 1. Okvirne odluke, naslovljen „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, propisuje:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

15 Članci 3., 4. i 4.a Okvirne odluke utvrđuju razloge za obvezno i za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga.

16 Članak 5. Okvirne odluke naslovljen „Jamstva koja mora, u nekim slučajevima, pružiti država članica izdateljica naloga” određuje:

„Izvršenje europskog uhidbenog naloga, koje obavlja pravosudno tijelo izvršenja, može, u skladu s pravom države članice izvršenja, biti podložno sljedećim uvjetima:

[...]

2. ako je kazneno djelo zbog kojega je izdan europski uhidbeni nalog kažnjivo doživotnom kaznom zatvora ili doživotnom mjerom oduzimanja slobode, izvršenje spomenutog uhidbenog naloga može biti podložno uvjetu da država članica koja izdaje uhidbeni nalog u svojem pravnom sustavu ima odredbe o reviziji izrečene kazne ili mjere, na zahtjev ili najkasnije nakon dvadeset godina, ili odredbe o primjeni mjera pomilovanja, koje osoba može zatražiti u skladu s pravom ili praksom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, s ciljem neizvršavanja takve kazne ili mjere;

3. ako je osoba koja je predmet europskoga uhidbenog naloga izdanog u svrhe progona državljanin ili ima boravište u državi članici izvršenja, predaja te osobe može biti podložna uvjetu da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena državi članici izvršenja kako bi u njoj izdržala zatvorsku kaznu ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog.”

17 U skladu s člankom 6. Okvirne odluke, naslovljenim „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

18 Članak 7. Okvirne odluke naslovljen „Sudjelovanje središnjeg tijela” glasi kako slijedi:

„1. Svaka država članica može odrediti središnje tijelo ili, ako je to predviđeno u njezinu pravnom sustavu, više središnjih tijela za pružanje pomoći nadležnim pravosudnim tijelima.

2. Država članica može, ako je to nužno zbog unutarnje organizacije njezina pravosudnog sustava, jednom ili većem broju središnjih tijela povjeriti dužnost administrativnog slanja i primanja europskih uhidbenih naloga te ostale službene korespondencije koja se na to odnosi.

Država članica koja želi koristiti mogućnosti iz ovog članka Glavnom tajništvu Vijeća šalje podatke o imenovanom središnjem tijelu ili o središnjim tijelima. Ovi su podaci obvezni za sva tijela države članice izdateljice uhidbenog naloga.”

19 Članak 12. Okvirne odluke pod naslovom „Zadržavanje osobe” glasi:

„Ako je osoba uhićena na temelju europskog uhidbenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja odlučuje hoće li zadržati traženu osobu, u skladu s pravom države članice izvršenja. Uhićena osoba u svakom trenutku može biti privremeno puštena na slobodu u skladu s domaćim pravom države članice izvršenja, pod uvjetom da nadležno tijelo te države članice poduzme sve mjere koje smatra potrebnima kako bi spriječilo bijeg te osobe.”

20 Članak 15. Okvirne odluke, naslovljen „Odluka o predaji”, propisuje:

„1. Pravosudno tijelo izvršenja odlučuje, u rokovima i pod uvjetima utvrđenima ovom Okvirnom odlukom, treba li osoba biti predana.

2. Ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da su informacije koje je dostavila država članica izdavateljica uhidbenog naloga nedostatne i ne omogućavaju donošenje odluke o predaji tražene osobe, od nje zahtijeva da potrebne dopunske informacije, posebno one u vezi s člancima 3. do 5. te s odredbama članka 8., budu žurno dostavljene te može postaviti rok za njihov primitak, uzimajući u obzir potrebu poštovanja rokova iz članka 17.

3. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u bilo koje doba može pravosudnom tijelu izvršenja poslati sve korisne dodatne informacije.”

21 Članak 17. Okvirne odluke naslovljen „Rokovi i postupci za donošenje odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga” određuje:

„1. Europski uhidbeni nalog obrađuje se i izvršava kao žurni predmet.

2. U slučajevima u kojima tražena osoba pristaje na vlastitu predaju, pravomoćna odluka o izvršenju europskog uhidbenog naloga trebala bi biti donesena u roku od 10 dana nakon njezina pristanka.

3. U ostalim slučajevima, pravomoćna odluka o izvršenju europskog uhidbenog naloga trebala bi biti donesena u roku od 60 dana od uhićenja tražene osobe.

4. Ako, u posebnim slučajevima, europski uhidbeni nalog ne može biti izvršen u rokovima iz stavaka 2. ili 3., pravosudno tijelo izvršenja o tome odmah obavještava pravosudno tijelo koje je izdalo uhidbeni nalog, navodeći razloge kašnjenja. U tome slučaju, rok može biti produljen za dodatnih 30 dana.

5. Sve dok pravosudno tijelo izvršenja ne donese konačnu odluku o europskom uhidbenom nalogu, ono osigurava ispunjavanje materijalnih preduvjeta potrebnih za učinkovitu predaju tražene osobe.

[...]

7. Ako, u posebnim okolnostima, država članica ne može poštovati rokove iz ovog članka, ona o tome obavještava Eurojust, navodeći razloge za kašnjenje. Osim toga, država članica prema kojoj druga država članica opetovano kasni pri izvršenju europskih uhidbenih naloga, o tome obavještava Vijeće kako bi se provedba ove Okvirne odluke ocijenila na razini država članica.”

22 U skladu s člankom 23. Okvirne odluke, pod naslovom „Rokovi za predaju osobe”:

„1. Tražena se osoba predaje što je moguće ranije, na datum koji dogovaraju oba tijela o kojima je riječ.

2. Osoba se predaje najkasnije deset dana nakon donošenja pravomoćne odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga.

[...]

4. Predaja može biti odgođena, u izuzetnim okolnostima, zbog ozbiljnih humanitarnih razloga, npr. ako postoji osnovani razlog za uvjerenje da bi se time ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe. Izvršenje europskog uhidbenog naloga obavlja se odmah po nestanku tih razloga. Pravosudno tijelo izvršenja odmah obavještava pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog i dogovara novi datum predaje. U tom slučaju, predaja se obavlja u roku od deset dana nakon dogovorenog novog datuma.

5. Po isteku rokova iz stavaka 2. do 4., osoba se pušta na slobodu ako se još nalazi u pritvoru.”

Njemačko pravo

23 Okvirna odluka prenesena je u njemački pravni poredak člancima 78. do 83.k Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen) od 23. prosinca 1982., kako je izmijenjena Zakonom o europskom uhidbenom nalogu (Europäisches Haftbefehlsgesetz) od 20. srpnja 2006. (BGBl. 2006 I., str. 1721., u daljnjem tekstu: IRG).

24 U skladu s člankom 15. IRG-a, naslovljenim „Pritvor radi izručivanja”:

„(1) Nakon zaprimanja zahtjeva za izručenje, pritvaranje optužene osobe radi izručivanja može biti naloženo ako

1. postoji opasnost da će izbjeći postupak izručenja ili izvršenje izručenja ili
2. je na temelju određenih činjenica opravdana sumnja da će optužena osoba otežavati istraživanje istine u stranom postupku ili postupku izručenja.

(2) Stavak 1. ne primjenjuje se ako se izručenje na prvi pogled čini nedopuštenim.”

25 Članak 24. IRG-a naslovljen „Ukidanje uhidbenog naloga za izručenje” propisuje:

„(1) Uhidbeni nalog treba ukinuti čim više ne postoje pretpostavke za privremeni pritvor za izručenje ili pritvor za izručenje ili je izručenje proglašeno nedopuštenim.

(2) Uhidbeni nalog treba ukinuti i kada državno odvjetništvo to zatraži od Visokog zemaljskog suda. Istodobno sa zahtjevom ono nalaže puštanje optužene osobe na slobodu.”

26 Na temelju članka 29. stavka 1. IRG-a, Visoki zemaljski sud po zahtjevu državnog odvjetništva odlučuje o dopuštenosti izručenja kada se optužena osoba s njime nije suglasila. Odluka se donosi rješenjem, u skladu s člankom 32. IRG-a.

27 Članak 73. IRG-a glasi:

„U slučaju nepostojanja zahtjeva u tom smislu, pružanje pravne pomoći i prijenos podataka nedopušteni su ako su protivni bitnim načelima njemačkog pravnog poretka. U slučaju zahtjeva na temelju osmog, devetog i desetog dijela, pravna pomoć je nedopuštena ako je protivna načelima sadržanim u članku 6. UEU-a.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-404/15

28 P. Aranyosi mađarski je državljanin rođen 14. srpnja 1996. u Szikszóu (Mađarska).

29 Sudac istrage Miskolci járásbírósa (Okružni sud u Miskolcu) izdao je protiv P. Aranyosija dva europska uhidbena naloga, 4. studenoga i 31. prosinca 2014., kako bi on bio predan mađarskim pravosudnim tijelima u svrhe kaznenog progona.

- 30 Prema europskom uhidbenom nalogu od 4. studenoga 2014., P. Aranyosi je 3. kolovoza 2014. provalio u stambenu kuću u Sajohidvegu (Mađarska). Tijekom te provale optuženik je ukrao, među ostalim, 2500 eura i 100 000 mađarskih forinti (HUF) (oko 313 eura) u gotovini te različite dragocjenosti.
- 31 Osim toga, prema europskom uhidbenom nalogu od 31. prosinca 2014., P. Aranyosiju stavlja se na teret da je 19. siječnja 2014. kroz prozor provalio u školu u Sajohidvegu i zatim razbio nekoliko vrata u unutrašnjosti zgrade i ukrao tehničke uređaje i gotovinu. Navedena vrijednost ukradene robe iznosila je 244 000 mađarskih forinti (oko 760 eura), a materijalna šteta 55 000 mađarskih forinti (oko 170 eura).
- 32 P. Aranyosi privremeno je uhićen 14. siječnja 2015. u Bremenu (Njemačka) na temelju tjeralice u Schengenskom informacijskom sustavu. Isti dan saslušao ga je sudac prethodne istrage Amtsgerichta Bremen (Općinski sud u Bremenu, Njemačka).
- 33 P. Aranyosi izjavio je da je mađarski državljanin, da boravi u Bremerhavenu (Njemačka) sa svojom majkom, da nije oženjen te da ima djevojku i dijete od 8 mjeseci. Osporio je činjenice koje mu se stavljaju na teret i naveo da nije suglasan s postupkom pojednostavljene predaje.
- 34 Zastupnik državnog odvjetnika u Bremenu naložio je puštanje P. Aranyosija na slobodu zbog nepostojanja opasnosti da će izbjeći postupak predaje. Dana 14. siječnja 2015. Generalstaatsanwaltschaft Bremen (Državno odvjetništvo u Bremenu), pozivajući se na uvjete oduzimanja slobode u određenim mađarskim zatvorskim ustanovama koje ne ispunjavaju minimalne europske standarde, postavio je upit Miskolci járásbírósa (Okružni sud u Miskolcu) o tome u kojoj ustanovi bi optužena osoba bila zatvorena u slučaju predaje.
- 35 Dopisom od 20. veljače 2015., koji je 15. travnja 2015. faksom dostavljen preko mađarskog Ministarstva pravosuđa, Državno odvjetništvo okruga Miskolc navelo je da u ovom slučaju nije nužna prisilna mjera preventivnog oduzimanja slobode koja se primjenjuje u kaznenim postupcima i zahtjev za kaznu oduzimanja slobode.
- 36 To državno odvjetništvo navelo je da u mađarskom kaznenom pravu postoji nekoliko prisilnih mjera koje su manje ograničavajuće od oduzimanja slobode i da razmatraju nekoliko drugih sankcija koje ne uključuju oduzimanje slobode. Prisilna mjera zatražena prije odluke o podizanju optužnice kao i sankcija zatražena u toj odluci dio su monopola progona državnog odvjetništva, koje je neovisno.
- 37 Nadalje, prema Državnom odvjetništvu okruga Miskolc, utvrđivanje kaznenog djela i izbor sankcija koje treba primijeniti ulaze u područje nadležnosti mađarskih pravosudnih tijela. U tom pogledu mađarski zakoni za kazneni postupak propisuju odgovarajuća jamstva koja počivaju na europskim vrijednostima.
- 38 Dana 21. travnja 2015. Državno odvjetništvo u Bremenu zatražilo je da se predaja P. Aranyosija pravosudnom tijelu koje je izdalo nalog u svrhe kaznenog progona proglasi dopuštenom. Među ostalim je navelo da, iako Državno odvjetništvo okruga Miskolc nije navelo u kojoj zatvorskoj ustanovi će optužena osoba biti zatvorena u slučaju predaje Mađarskoj, ne postoji nikakva konkretna indicija da će u slučaju predaje optužena osoba biti žrtva mučenja ili drugog okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.
- 39 Pravni zastupnik P. Aranyosija zatražio je odbijanje zahtjeva Državnog odvjetništva u Bremenu zbog toga što Državno odvjetništvo okruga Miskolc nije navelo u kojoj zatvorskoj ustanovi će optužena osoba biti zatvorena. Stoga je nemoguće ispitati uvjete oduzimanja slobode.
- 40 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) ističe da zahtjev koji je postavila Mađarska ispunjava pretpostavke zahtjeva za predaju u okviru IRG-a.

- 41 Djela koja se P. Aranyosiju stavljaju na teret osobito su djela koja su kažnjiva kako prema članku 370. stavku 1. mađarskog Kaznenog zakonika tako i članku 242., članku 243. stavku 1. točki 1. i članku 244. stavku 1. točki 3. njemačkog Kaznenog zakonika. U obje dotične države članice postoji kažnjivost te zapriječenost kaznom zatvora od najmanje godinu dana, i prema mađarskom i prema njemačkom kaznenom pravu.
- 42 Ipak, prema mišljenju Hanseatisches Oberlandesgerichta in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu), predaju bi trebalo proglašiti nedopuštenom u slučaju postojanja zapreke predaji prema članku 73. IRG-a. Međutim, vodeći računa o informacijama koje su trenutačno dostupne, sud koji je uputio zahtjev uvjeren je da postoje znatne indicije prema kojima bi – u slučaju predaje mađarskom pravosuđnom tijelu – P. Aranyosi mogao biti podvrgnut uvjetima oduzimanja slobode koji krše članak 3. EKLJP-a, temeljna prava i opća načela prava iz članka 6. UEU-a.
- 43 Naime, ESLJP je osudio Mađarsku zbog prenapučenosti u njezinim zatvorima (ESLJP, Varga i drugi protiv Mađarske, br. 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13 i 64586/13, od 10. ožujka 2015.). ESLJP je smatrao da je mađarska država povrijedila članak 3. EKLJP-a zatvarajući tužitelje u premale i prenapučene ćelije. ESLJP je taj postupak smatrao oglednim predmetom nakon što je zaprimio 450 sličnih tužbi protiv Mađarske zbog nečovječnih uvjeta oduzimanja slobode.
- 44 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) ističe da konkretne indicije prema kojima uvjeti oduzimanja slobode kojima bi P. Aranyosi bio izložen u slučaju predaje mađarskim tijelima ne ispunjavaju minimalne standarde predviđene međunarodnim pravom proizlaze i iz izvješća koje je sastavilo Europsko vijeće za sprečavanje mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne. Ta ocjena poziva se osobito na znatnu zatvorsku prenapučenost utvrđenu prilikom posjeta izvršenih između 2009. i 2013.
- 45 Na temelju tih informacija sud koji je uputio zahtjev smatra da ne može odlučiti o dopuštenosti predaje P. Aranyosija mađarskim tijelima u pogledu ograničenja određenih u članku 73. IRG-a i članku 1. stavku 3. Okvirne odluke. Njegova odluka u bitnome ovisi o pitanju može li se – u skladu s Okvirnom odlukom – jamstvima koja daje država članica izdavateljica otkloniti zapreka predaji ili ne. Dakle, ako se ta zapreka ne bi mogla otkloniti tim jamstvima, predaja bi bila nedopuštena.
- 46 U tim okolnostima Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 1. stavak 3. Okvirne odluke tumačiti na način da je zahtjev za predaju u svrhu izvršenja kaznenog progona nedopušten ako postoje ozbiljne naznake da uvjeti oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici uhiđenog naloga povređuju temeljna prava osobe o kojoj je riječ i opća pravna načela kako su utvrđena u članku 6. UEU-a ili ga treba tumačiti na način da država članica izvršenja u tim slučajevima odluku o dopuštenosti predaje može ili mora uvjetovati jamstvima poštovanja uvjeta oduzimanja slobode? Može li ili mora li država članica izvršenja u tu svrhu postaviti konkretne minimalne zahtjeve za uvjete oduzimanja slobode koje treba zajamčiti?
2. Treba li članak 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke tumačiti na način da sudsko tijelo koje je izdalo uhiđbeni nalog također ima pravo dati jamstva poštovanja uvjeta oduzimanja slobode ili to u tom smislu ostaje podvrgnuto nacionalnim odredbama o nadležnostima države članice izdavateljice uhiđenog naloga?”

Predmet C-659/15 PPU

- 47 R. Căldăraru rumunjski je državljanin rođen 7. prosinca 1985. u Braşovu (Rumunjska).

- 48 Presudom Judecătoria Făgăraș (Prvostupanjski sud u Fagarasu) od 16. travnja 2015., R. Căldăraru osuđen je na ukupnu kaznu zatvora u trajanju od godinu dana i osam mjeseci zbog vožnje bez vozačke dozvole.
- 49 Prema obrazloženju te presude, kako ga je izložio sud koji je uputio zahtjev, navedena kazna uključuje kaznu zatvora u trajanju od godinu dana zbog vožnje bez vozačke dozvole koju je Judecătoria Făgăraș (Prvostupanjski sud u Fagarasu) izrekla kao uvjetnu kaznu 17. prosinca 2013.
- 50 Ta osuda postala je konačna nakon presude Curtee de Apel Brașov (Žalbeni sud u Brașovu, Rumunjska) od 15. listopada 2015.
- 51 Dana 29. listopada 2015. Judecătoria Făgăraș (Prvostupanjski sud u Fagarasu) izdala je europski uhidbeni nalog protiv R. Căldărarua te je za njim objavila tjeralicu u Schengenskom informacijskom sustavu.
- 52 R. Căldăraru uhićen je u Bremenu 8. studenoga 2015.
- 53 Istoga dana, Amtsgericht Bremen (Općinski sud u Bremenu) izdao je europski uhidbeni nalog protiv R. Căldărarua. Tijekom saslušanja pred tim sudom, R. Căldăraru izjavio je da nije suglasan s postupkom pojednostavljene predaje.
- 54 Dana 9. studenoga 2015. Državno odvjetništvo u Bremenu zatražilo je smještanje R. Căldărarua u „pritvor za izručenje”.
- 55 Odlukom od 11. studenoga 2015. Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) prihvatio je taj zahtjev. Taj sud je smatrao da se smještanje R. Căldărarua u „pritvor za izručenje” ne čini „na prvi pogled nedopušteno” u smislu članka 15. stavka 2. IRG-a te je utvrdio postojanje opasnosti da R. Căldăraru izbjegne postupak predaje rumunjskim tijelima, koja opravdava njegovo smještanje u „pritvor za izručenje” u skladu s člankom 15. stavkom 1. IRG-a.
- 56 Dana 20. studenoga 2015. Državno odvjetništvo u Bremenu zatražilo je da se predaja R. Căldărarua rumunjskim tijelima proglasi dopuštenom. Osim toga, to tijelo navelo je da Judecătoria Făgăraș (Prvostupanjski sud u Faragasu) nije mogla navesti u kojoj bi zatvorskoj ustanovi M. Căldăraru trebao biti zatvoren u Rumunjskoj.
- 57 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) ističe da zahtjev koji je postavila Rumunjska ispunjava pretpostavke zahtjeva za predaju u okviru IRG-a.
- 58 Djela koja se stavljaju na teret R. Căldăraruu osobito čine djela koja su kažnjiva kako prema članku 86. rumunjskog Zakona br. 195 iz 2002. tako i članku 21. njemačkog Zakona o prometu na cestama (Straßenverkehrsgesetz). U obje predmetne države članice postoji kažnjivost i propisana kazna zatvora od najmanje četiri mjeseca.
- 59 Ipak, prema Hanseatisches Oberlandesgerichtu in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu), predaju bi trebalo proglasiti nedopuštenom u slučaju postojanja zapreke predaji prema članku 73. IRG-a. Međutim, vodeći računa o informacijama koje su trenutačno dostupne, sud koji je uputio zahtjev navodi da postoje znatne indicije prema kojima bi R. Căldăraru u slučaju predaje mogao biti izložen uvjetima oduzimanja slobode koji krše članak 3. EKLJP-a, temeljna prava i opća načela prava iz članka 6. UEU-a.
- 60 Naime, u nekoliko presuda donesenih 10. lipnja 2014. ESLJP je osudio Rumunjsku zbog prenapučenosti u njezinim zatvorima (ESLJP, Vociu protiv Rumunjske, br. 22015/10; Bujorean protiv Rumunjske, br. 13054/12; Constantin Aurelian Burlacu protiv Rumunjske, br. 51318/12 i Mihai Laurențiu Marin

protiv Rumunjske, br. 79857/12). Taj sud je smatrao da je utvrđeno da je Rumunjska država povrijedila članak 3. EKLJP-a zatvarajući tužitelje u premale, prenapučene i prljave ćelije bez dovoljno grijanja i bez tople vode za tuširanje.

- 61 Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) ističe da konkretne indicije prema kojima uvjeti oduzimanja slobode kojima bi R. Căldăraru bio izložen u slučaju predaje rumunjskim tijelima ne ispunjavaju minimalne standarde predviđene međunarodnim pravom proizlaze i iz izvješća koje je sastavilo Europsko vijeće za sprečavanje mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne. Ta ocjena poziva se osobito na znatnu zatvorsku prenapučenost utvrđenu prilikom posjeta izvršenih između 5. i 17. lipnja 2014.
- 62 Na temelju tih informacija sud koji je uputio zahtjev smatra da ne može odlučiti o dopuštenosti predaje R. Căldărarua rumunjskim tijelima u pogledu ograničenja određenih u članku 73. IRG-a i članku 1. stavku 3. Okvirne odluke. Njegova odluka u bitnome ovisi o pitanju može li se – u skladu s Okvirnom odlukom – jamstvima koja daje država članica izdavateljica otkloniti zapreka predaji ili ne. Dakle, ako se ta zapreka ne bi mogla otkloniti tim jamstvima, predaja bi bila nedopuštena.
- 63 U tim okolnostima Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud u Bremenu) odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 1. stavak 3. Okvirne odluke tumačiti na način da je predaja u svrhu izvršenja kaznenih sankcija nedopuštena ako postoje ozbiljne naznake da uvjeti oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici uhidbenog naloga povređuju temeljna prava osobe o kojoj je riječ i opća pravna načela kako su utvrđena u članku 6. UEU-a ili ga treba tumačiti na način da država članica izvršenja u tim slučajevima odluku o dopuštenosti predaje može ili mora uvjetovati jamstvima poštovanja uvjeta oduzimanja slobode? Može li ili mora li država članica izvršenja u tu svrhu postaviti konkretne minimalne zahtjeve za uvjete oduzimanja slobode koje treba zajamčiti?
2. Treba li članak 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke tumačiti na način da sudsko tijelo koje je izdalo uhidbeni nalog također ima pravo dati jamstva poštovanja uvjeta oduzimanja slobode ili to u tom smislu ostaje podvrgnuto nacionalnim odredbama o nadležnostima države članice izdavateljice uhidbenog naloga?”

Postupak pred Sudom

Predmet C-404/15

- 64 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je od Suda provedbu hitnog postupka predviđenog člankom 107. Poslovnika Suda.
- 65 U prilog svojemu zahtjevu taj je sud naveo da je P. Aranyosi bio privremeno uhićen na temelju europskog uhidbenog naloga koji su izdala mađarska tijela, ali da trenutačno nije zatvoren. Naime, Državno odvjetništvo u Bremenu naložilo je njegovo puštanje na slobodu jer na taj dan nije postojala opasnost od bijega optužene osobe zbog njezinih socijalnih veza.
- 66 Dana 31. srpnja 2015. četvrto vijeće Suda, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, odlučilo je da neće prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku da o predmetu C-404/15 odluči u hitnom prethodnom postupku.
- 67 Odlukom od 4. kolovoza 2015. predsjednik Suda dao je predmetu C-404/15 prednost pri odlučivanju.

Predmet C-659/15 PPU

- 68 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je od Suda provedbu hitnog prethodnog postupka predviđenog člankom 107. Poslovnika Suda.
- 69 U prilog svojem zahtjevu taj je sud naveo da je R. Căldăraru privremeno uhićen na temelju europskog uhidbenog naloga koji su izdala rumunjska tijela i da se trenutačno nalazi u pritvoru na temelju tog uhidbenog naloga radi predaje tim tijelima. Dodao je da osnovanost zatvaranja R. Căldărarua ovisi o odgovoru Suda na njegova prethodna pitanja.
- 70 U tom pogledu valja istaknuti da se zahtjev za prethodnu odluku u predmetu C-659/15 PPU odnosi na tumačenje Okvirne odluke koja ulazi u područje iz glave V. trećeg dijela UFEU-a i odnosi se na područje slobode, sigurnosti i pravde. Stoga se o njemu može odlučivati u hitnom prethodnom postupku. Osim toga, R. Căldăraruu je trenutačno oduzeta sloboda i njegovo zadržavanje u pritvoru ovisi o odgovoru Suda na pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku.
- 71 U tim okolnostima treće vijeće Suda odlučilo je 16. prosinca 2015., na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, prihvatiti zahtjev suda koji je postavio prethodna pitanja da se o zahtjevu za prethodnu odluku u predmetu C-659/15 PPU odluči u hitnom postupku.
- 72 Osim toga, odlučio je da predmet C-659/15 PPU te predmet C-404/15, zbog njegove povezanosti s potonjim, uputi Sudu u svrhe njihove dodjele velikom vijeću.
- 73 S obzirom na tu povezanost, potvrđenu tijekom rasprave, predmete C-404/15 i C-659/15 PPU treba spojiti u svrhe donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

- 74 Svojim pitanjima koja treba ispitati zajedno sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 3. Okvirne odluke tumačiti na način da u slučaju postojanja ozbiljnih elemenata koji svjedoče o neusklađenosti uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici s temeljnim pravima, osobito s člankom 4. Povelje, pravosudno tijelo izvršenja može ili mora odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga izdanog protiv neke osobe u svrhe izvršenja kaznenog progona ili izvršenja kazne oduzimanja slobode ili da predaju te osobe državi članici izdavateljici može ili mora uvjetovati informacijama koje joj omogućavaju da se osigura sukladnost uvjeta oduzimanja slobode s temeljnim pravima. Osim toga pita treba li članak 5. i članak 6. stavak 1. tumačiti na način da takve informacije može dati pravosudno tijelo države članice izdavateljice ili dostava tih informacija podliježe sustavu nadležnosti koji je uspostavila ta država članica.
- 75 Uvodno valja podsjetiti da Okvirna odluka – kako to osobito proizlazi iz njezina članka 1. stavaka 1. i 2. kao i iz njezinih uvodnih izjava 5. i 7. – za cilj ima zamjenjivanje sustava multilateralnog izručivanja osoba između država članica utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957. sustavom predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona između pravosudnih tijela, koji se temelji na načelu uzajamnog priznavanja (vidjeti presude West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, t. 54.; Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 36.; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 34. i Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 27.).
- 76 Na taj način Okvirna odluka nastoji – uvođenjem novog, pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon – olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu pridonošenja ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koja mora postojati između država članica (vidjeti presude Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 37.; F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 35. i Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 28.).

- 77 Načelo uzajamnog priznavanja na kojem se temelji sustav europskog uhidbenog naloga i sâmo počiva na uzajamnom povjerenju među državama članicama da njihovi dotični nacionalni pravni sustavi mogu pružiti odgovarajuću i stvarnu zaštitu temeljnih prava priznatih na razini Unije i osobito onih u Povelji (vidjeti u tom smislu presudu F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 50. i analogijom, što se tiče pravosudne suradnje u građanskim stvarima, presudu Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, t. 70.).
- 78 I načelo uzajamnog povjerenja među državama članicama i načelo uzajamnog priznavanja imaju u pravu Unije temeljno značenje s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje prostora bez unutarnjih granica. Točnije, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže, osobito u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, da smatra, osim u iznimnim okolnostima, da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i konkretno temeljna prava priznata tim pravom (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13, EU:C:2014:2454, t. 191.).
- 79 U području uređenom Okvirnom odlukom, načelo uzajamnog priznavanja koje je, kao što to proizlazi osobito iz uvodne izjave 6. Okvirne odluke, „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenom području, nalazi svoju primjenu u članku 1. stavku 2. Okvirne odluke, u skladu s kojim su države članice načelno obavezne izvršiti europski uhidbeni nalog (vidjeti u tom smislu presudu Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 36. i navedenu sudsku praksu).
- 80 Iz toga slijedi da pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima obveznog neizvršenja propisanim u članku 3. Okvirne odluke ili mogućeg neizvršenja propisanim u člancima 4. i 4.a Okvirne odluke. Osim toga, izvršenje europskog uhidbenog naloga može se uvjetovati jedino jednim od uvjeta koji su ograničavajuće propisani u članku 5. Okvirne odluke (vidjeti u tom smislu presudu Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 36. i navedenu sudsku praksu).
- 81 U tom kontekstu treba primijetiti da uvodna izjava 10. Okvirne odluke glasi da primjena mehanizma europskog uhidbenog naloga kao takvoga može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši vrijednosti iz članka 2. UEU-a i u skladu s postupkom propisanim u članku 7. UEU-a.
- 82 Ostaje činjenica da je, s jedne strane, Sud priznao da su ograničenja načela uzajamnog priznavanja i povjerenja među državama članicama moguća „u iznimnim okolnostima” (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13, EU:C:2014:2454, t. 191.).
- 83 S druge strane, kao što proizlazi iz njezina članka 1. stavka 3., Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela, osobito onih sadržanih u Povelji.
- 84 U tom pogledu valja naglasiti da je poštovanje članka 4. Povelje u vezi sa zabranom nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne obvezujuće, kao što to proizlazi iz njezina članka 51. stavka 1., za države članice i stoga za njihove sudove kada provode pravo Unije, što jest slučaj kada pravosudno tijelo koje je izdalo nalog i pravosudno tijelo izvršenja primjenjuju prilagođene nacionalne odredbe izvršavajući Okvirnu odluku (vidjeti analogijom presude Dereci i dr., C-256/11, EU:C:2011:734, t. 72. kao i Peftiev i dr., C-314/13, EU:C:2014:1645, t. 24.).
- 85 Što se tiče zabrane nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne propisane u članku 4. Povelje, ona ima apsolutni karakter jer je usko povezana s poštovanjem ljudskog dostojanstva iz članka 1. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, t. 80.).
- 86 Apsolutni karakter prava zajamčenog člankom 4. Povelje potvrđen je člankom 3. EKLJP-a, kojem odgovara članak 4. Povelje. Naime, kao što proizlazi iz članka 15. stavka 2. EKLJP-a, članak 3. EKLJP-a ne može se derogirati.

- 87 Članci 1. i 4. Povelje kao i članak 3. EKLJP-a sadržavaju jednu od temeljnih vrijednosti Unije i njezinih država članica. To je razlog zbog kojeg u svim okolnostima, uključujući borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala, EKLJP apsolutno zabranjuje mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kazne, bez obzira na ponašanje dotične osobe (vidjeti presudu Suda za ljudska prava Bouyid protiv Belgije, br. 23380/09 od 28. rujna 2015., t. 81. i navedenu sudsku praksu).
- 88 Iz toga slijedi da je, kada pravosudno tijelo države članice izvršenja raspolaže elementima koji potvrđuju stvarnu opasnost nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema osobama kojima je oduzeta sloboda u državi članici izdavateljici, na osnovi standarda zaštite temeljnih prava zajamčenih pravom Unije i osobito člankom 4. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 59. i 63. kao i mišljenje 2/13, EU:C:2014:2454, t. 192.), ona dužna ocijeniti postojanje te opasnosti kada mora odlučiti o predaji osobe na koju se odnosi europski uhiđbeni nalog tijelima države članice izdavateljice. Naime, provedba takvoga naloga ne smije dovesti do nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema toj osobi.
- 89 U tu svrhu pravosudno tijelo mora se prije svega temeljiti na objektivnim, vjerodostojnim, preciznim i odgovarajuće aktualiziranim elementima o uvjetima oduzimanja slobode koji prevladavaju u državi članici izdavateljici i dokazuju postojanje sustavnih i općenitih nedostataka ili nedostataka koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene centre za oduzimanje slobode. Ti elementi mogu, među ostalim, proizlaziti iz međunarodnih sudskih odluka poput presuda Suda za ljudska prava, sudskih odluka države članice izdavateljice kao i odluka, izvješća ili drugih dokumenata koje izrađuju tijela Vijeća Europe ili koji potječu iz sustava Ujedinjenih naroda.
- 90 U tom pogledu iz sudske prakse Suda za ljudska prava proizlazi da članak 3. EKLJP-a za tijela države na području koje je provedeno oduzimanje slobode predstavlja pozitivnu obvezu koja se sastoji od osiguranja da se svaki zatvorenik drži u uvjetima koji jamče poštovanje ljudskoga dostojanstva, da načini izvršenja mjere dotičnu osobu ne podvrgavaju nelagodi ili kušnji intenziteta koji prelazi neizbježnu razinu patnje svojstvene oduzimanju slobode te da u pogledu praktičnih uvjeta zatvaranja na odgovarajući način budu osigurani zdravlje i dobrobit zatvorenika (vidjeti presudu ESLJP-a, Torreggiani i drugi protiv Italije, br. 43517/09, 46882/09, 55400/09, 57875/09, 61535/09, 35315/10 i 37818/10, od 8. siječnja 2013., t. 65.).
- 91 Međutim, utvrđenje stvarne opasnosti nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja zbog općih uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici ne može kao takvo dovesti do odbijanja izvršenja europskog uhiđbenog naloga.
- 92 Naime, ako je utvrđeno postojanje takve opasnosti, pravosudno tijelo izvršenja bi potom trebalo na konkretan i precizan način ocijeniti postoje li ozbiljni i opravdani razlozi zbog kojih se vjeruje da će osoba biti izložena toj opasnosti zbog uvjeta namjeravanog oduzimanja njezine slobode u državi članici izdavateljici.
- 93 Sâmo postojanje elemenata koji svjedoče o sustavnim i općenitim nedostacima ili nedostacima koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene centre za oduzimanje slobode u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici ne znači nužno da bi dotična osoba u konkretnom slučaju bila podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u slučaju predaje tijelima te države članice.
- 94 Slijedom toga, kako bi se osiguralo poštovanje članka 4. Povelje u pojedinačnom slučaju osobe koja je predmet europskog uhiđbenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja koje je suočeno s objektivnim, vjerodostojnim, preciznim i odgovarajuće aktualiziranim elementima koji svjedoče o postojanju takvih nedostataka dužno je ispitati postoje li u okolnostima slučaja ozbiljni i utvrđeni razlozi za vjerovanje da će tražitelj biti izložen stvarnoj opasnosti podvrgavanja neljudskom i ponižavajućem postupanju u smislu toga članka.

- 95 U tu svrhu navedeno tijelo mora primjenom članka 15. stavka 2. Okvirne odluke od pravosudnog tijela države članice izdateljice zahtijevati žurnu dostavu svih potrebnih dopunskih informacija o uvjetima u kojima se dotičnoj osobi namjerava oduzeti sloboda u toj državi članici.
- 96 Taj se zahtjev može odnositi i na postojanje mogućih nacionalnih ili međunarodnih mehanizama nadzora uvjeta oduzimanja slobode u državi članici izdateljici, povezanih primjerice s posjetima u zatvorskim ustanovama koji omogućavaju ocjenu trenutačnog stanja uvjeta oduzimanja slobode u tim ustanovama.
- 97 U skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke, pravosudno tijelo izvršenja može postaviti rok za primitak dopunskih informacija zatraženih od pravosudnog tijela koje je izdalo nalog. Taj rok mora biti prilagođen u ovom slučaju kako bi se potonjem tijelu dalo vrijeme potrebno za skupljanje navedenih informacija ako u tu svrhu treba pomoć središnjega tijela ili jednoga od središnjih tijela države članice izdateljice u smislu članka 7. Okvirne odluke. Na temelju članka 15. stavka 2. Okvirne odluke, navedeni rok mora voditi računa o nužnosti poštovanja rokova određenih u članku 17. Okvirne odluke. Pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog dužno je pravosudnom tijelu izvršenja dostaviti te informacije.
- 98 Ako na temelju informacija dostavljenih primjenom članka 15. stavka 2. Okvirne odluke, kao i svih drugih informacija kojima pravosudno tijelo izvršenja raspolaže, to tijelo utvrdi da za osobu koja je predmet europskog uhiđbenog naloga postoji opasnost nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, kako je navedeno u točki 94. ove presude, izvršenje toga naloga mora biti odgođeno, ali ne smije biti napušteno (vidjeti analogijom presudu Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 38.).
- 99 Kada se navedeno tijelo odluči za takvu odgodu, država članica izvršenja o tome obavještava Eurojust u skladu s člankom 17. stavkom 7. Okvirne odluke, navodeći razloge za kašnjenje. Osim toga, u skladu s tom odredbom, država članica prema kojoj druga država članica opetovano kasni pri izvršenju europskih uhiđbenih naloga zbog razloga iz prethodne točke 98. o tome obavještava Vijeće kako bi se provedba Okvirne odluke ocijenila na razini država članica.
- 100 Osim toga, u skladu s člankom 6. Povelje, pravosudno tijelo izvršenja može odlučiti o zadržavanju te osobe u pritvoru samo ako je postupak izvršenja europskog uhiđbenog naloga vođen s dovoljnom razinom pažnje i, u skladu s time, ako trajanje oduzimanja slobode nije pretjerano (vidjeti u tom smislu presudu Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 58. do 60.). Što se tiče osoba koje su predmet europskog uhiđbenog naloga u svrhe progona, to tijelo mora u dostatnoj mjeri voditi računa o načelu pretpostavke nedužnosti zajamčene člankom 48. Povelje.
- 101 U tom pogledu pravosudno tijelo izvršenja mora poštovati zahtjev proporcionalnosti propisan u članku 52. stavku 1. Povelje o ograničenju svakoga prava ili slobode koje ona priznaje. Naime, izdavanje europskog uhiđbenog naloga ne može opravdati zadržavanje te osobe u pritvoru bez ikakva vremenskog ograničenja.
- 102 U svakom slučaju, ako pravosudno tijelo izvršenja nakon kontrole opisane u točkama 100. i 101. ove presude zaključi da mora okončati zadržavanje tražene osobe, tada je dužno – u skladu s člankom 12. i člankom 17. stavkom 5. Okvirne odluke – privremeno puštanje na slobodu te osobe popratiti svakom mjerom koju smatra nužnom radi sprječavanja njezina bijega kao i osigurati ispunjavanje materijalnih preduvjeta potrebnih za učinkovitu predaju tražene osobe sve dok se ne donese konačna odluka o izvršenju europskog uhiđbenog naloga (vidjeti presudu Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 61.).
- 103 U slučaju u kojem informacije koje je pravosudno tijelo izvršenja dobilo od pravosudnog tijela koje je izdalo nalog dovode do isključivanja postojanja stvarne opasnosti da će dotična osoba biti predmet nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u državi članici izdateljici, pravosudno tijelo izvršenja mora, u rokovima određenim Okvirnom odlukom, donijeti svoju odluku o izvršenju europskog uhiđbenog naloga a da pritom ne dovede u pitanje mogućnost za dotičnu osobu da kada bude

predana, unutar pravnog okvira države članice izdavateljice iskoristi pravne lijekove koji joj omogućavaju da po potrebi ospori zakonitost uvjeta njezina oduzimanja slobode u nekoj od zatvorskih ustanova te države članice (vidjeti u tom smislu presudu F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 50.).

- ¹⁰⁴ Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da na postavljena pitanja treba odgovoriti da članak 1. stavke 3. i 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke treba tumačiti na način da u slučaju postojanja objektivnih, vjerodostojnih, preciznih i odgovarajuće aktualiziranih elemenata o postojanju sustavnih i općenitih nedostataka ili nedostataka koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene centre za oduzimanje slobode u državi članici izdavateljici, pravosudno tijelo izvršenja mora na konkretan i precizan način ispitati postoje li u slučaju predaje navedenoj državi članici ozbiljni i utvrđeni razlozi za vjerovanje da će osoba na koju se odnosi europski uhiđbeni nalog u svrhe izvršenja kaznenog progona ili izvršenja kazne oduzimanja slobode zbog uvjeta oduzimanja njezine slobode biti izložena stvarnoj opasnosti od podvrgavanja neljudskom i ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje. U tu svrhu ono od pravosudnog tijela koje je izdalo nalog mora zahtijevati dostavu dopunskih informacija koje, nakon što je po potrebi zatražilo pomoć središnjeg tijela ili jednog od središnjih tijela države članice izdavateljice, u smislu članka 7. Okvirne odluke, mora dostaviti te informacije u roku određenom tim zahtjevom. Pravosudno tijelo izvršenja mora odgoditi svoju odluku o predaji dotične osobe dok ne dobije dopunske informacije koje mu omogućavaju da otkloni postojanje takve opasnosti. Ako postojanje te opasnosti ne može biti otklonjeno u razumnom roku, to tijelo mora odlučiti treba li obustaviti postupak predaje.

Troškovi

- ¹⁰⁵ Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavke 3. i 5. i članak 6. stavak 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhiđbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da u slučaju postojanja objektivnih, vjerodostojnih, preciznih i odgovarajuće aktualiziranih elemenata o postojanju sustavnih i općenitih nedostataka ili nedostataka koji dotiču određene skupine osoba ili pak određene centre za oduzimanje slobode u državi članici izdavateljici, pravosudno tijelo izvršenja mora na konkretan i precizan način ispitati postoje li u slučaju predaje navedenoj državi članici ozbiljni i utvrđeni razlozi za vjerovanje da će osoba na koju se odnosi europski uhiđbeni nalog u svrhe izvršenja kaznenog progona ili izvršenja kazne oduzimanja slobode zbog uvjeta oduzimanja njezine slobode biti izložena stvarnoj opasnosti od podvrgavanja neljudskom i ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. U tu svrhu ono od pravosudnog tijela koje je izdalo nalog mora zahtijevati dostavu dopunskih informacija koje, nakon što je po potrebi zatražilo pomoć središnjeg tijela ili jednog od središnjih tijela države članice izdavateljice, u smislu članka 7. Okvirne odluke, mora dostaviti te informacije u roku određenom tim zahtjevom. Pravosudno tijelo izvršenja mora odgoditi svoju odluku o predaji dotične osobe dok ne dobije dopunske informacije koje mu omogućavaju da otkloni postojanje takve opasnosti. Ako postojanje te opasnosti ne može biti otklonjeno u razumnom roku, to tijelo mora odlučiti treba li obustaviti postupak predaje.

Potpisi